

„Tehetség, szorgalom, hivatás”

Tanulmánykötet

Kézirat lezárva: 2021. június 25.

"Tehetség, szorgalom, hivatás"

Kiadja:
a Magyar Rendészettudományi Társaság
Vám- és Pénzügyőri Tagozata

Szerkesztette:
Csaba Zágon és
Zsámbokiné Ficskovszky Ágnes

Felelős kiadó:
Szabó Andrea

ISBN: 978-615-81879-0-9

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható, azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

Tartalomjegyzék

Szerzők.....	7
Lektorok.....	11
Lectori Salutem!.....	13

Tanulmányok

Christián László - Lippai Zsolt: Kakukktojás vagy új rendészeti alappillér?	17
Gonda Éva: Az Europol hospitáció hasznosítása a pénzügyi nyomozók képzése terén	31
Kakócz Krisztián – Vedó Attila: A toloncolás szabály- és szervezetrendszere a második világháború előtt.....	43
Kovács Gábor: A vezetői kompetenciák fejlesztésének lehetőségei a Rendészettudományi Kar hallgatóinak körében	57
Magasvári Adrienn: Egy új jogviszony „születése” – az adó- és vámhatósági szolgálati jogviszony vizsgálata	69
Molnár Katalin: Mi harminc? Tudománymetria helyett – Szerzőtársas játék.....	87
Nyeste Péter: A modern bűnügyi hírszerzés modelljeinek fejlődése	103
Pajor Andrea: Adóigazgatási tisztviselők képzése	115
Sallai János - Borszéki Judit: Egy megvalósítható utópia? Közös munkanyelv keresése a nemzetközi rendőri együttműködés kezdetén.....	129
Suba László: Nyelvhelyesség a közszférában: Létkérdés vagy úri huncutság?	143
Szabó Andrea - Hájer Tamara: A vámfelsőoktatás uniós elismerési eljárásának elemei.....	153
Szlify Gábor: Okos adózás, okos adóigazgatás – Minden ami okos, de mit is jelent pontosan?	181

Kutatási eredmények

Balla József - Kiss Lajos: A rendvédelmi szervező szakirányú továbbképzési szak indításának legfontosabb tapasztalatai.....	197
Borzán Anita - Szekeres Bernadett: A digitalizáció hatása a gazdasági szakismeretek és a számvitel oktatására.....	211
Duchon Jenő: Tanulási stílus és játékos típus összevetése felnőttéknél, az oktatási folyamat játékosítása céljából	223
Erdős Ákos - Somogyi Ágnes: Koffeinhasználat és koffeinhasználati zavar vizsgálata rendészeti hallgatók körében	237
Halasi Nóra: Feltáró kutatás a hivatástudat és motiváció jelentőségének vizsgálatára, a Hajdú-Bihar Megyei Adó- és Vámigazgatóság személyi állományának összefüggésében	251

Molnár Katalin*: Mi harminc? Tudománymetria helyett – Szerzőtársas játék

---

*„Egyetlen valódi luxus adatik meg életünkben,
a boldog emberi kapcsolatok.”
(Antoine de Saint-Exupéry)*

Absztrakt

Az egyetemi oktatók tudományos teljesítményét publikációik mennyiségével is mérik. Jelen írás apropóját egy szokásos adminisztrációs kötelezettség adta, amelynek készítése közben egy adat különösen szembeszökő volt. Eddigi publikációim 1997 óta tartó történetében összesen huszonkilenc szerzőtárssal – azaz, csak hogy a szám szép kerek legyen: velem együtt harmincan – írtunk huszonkilenc közös tanulmányt. Azért nem harmincat, mert egy mű, bár már elkészült, még megjelenőben van. Ráadásul idén egy híján éppen harminc éve, hogy rendészeti szakemberek közt dolgozom. Az pedig, hogy éppen egy olyan tanulmánykötet tagjai közé hívtak, amelynek tagjaival nemrég alkottunk szerzői társulást, külön megtiszteltetés. Micsoda egybeesések! Gondoltam, erről írni kell. A számvetés közben a nosztalgia is elfogott. Elgondolkodtam azon, miért különösen kellemes műfaj a szerzőtársas játék. Elhatározni, nekiveselkedni, felkérni, meggyőzni a másikat, hogy ez neki is jó lesz, aztán felosztani a munkát, egyeztetni, összeilleszteni a részeket, közös nevezőre jutni persze hosszú és fáradságos út. De amikor megszületik és megjelenik a közös mű, az mindig közös öröm is, és mint ilyen, épp annyiszor több, ahány szerzőtárs osztozik benne. Az áttekintés révén újraélhettem ezt az örömet, és sorra veszem, mikor kivel és mi hozott össze, és mi volt benne a legjobb. Nem titkolt célom, hogy másoknak is kedvet csináljak hozzá.

Kulcsszavak: tudományos teljesítmény, rendészeti szakemberek, szerzőtársas, társasjáték

Abstract

The academic performance of university lecturers is also measured by the quantity and quality of publications. The subject of this writing occurred while administrating this usual obligation, and during it, a piece of information became particularly striking. Since 1997, I have written twenty-nine co-authored studies with twenty-nine co-authors - in round figures: thirty authors, including me have produced twenty-nine papers. The number of co-authored publications will rise thirty soon because a study is under release. Moreover, it has been almost thirty years that I have been working among law enforcement professionals. It is a special honour that I was invited as a member of a study issue whose authors were composed of my co-authors, and we formed an authorship association. What coincidences! I decided that I should write about this. I also got nostalgic during reckoning. I wondered why the writing game with co-authors an enjoyable genre is. To decide, start, ask, convince the others

---

* Molnár Katalin Dr., Ph.D., egyetemi docens, Nemzeti Közszerzői Egyetem Rendészettudományi Kar Magatartástudományi Tanszék, <https://orcid.org/0000-0001-7271-5177>, molnar.katalin@uni-nke.hu

that it will be advantageous for them, divide the work, coordinate, put the parts together, and reach a common consent is a long and challenging journey. Although when a co-authored work is born and appears, it is always a shared joy, and this joy is as many times more than the number of the co-authors who share it. Through the review, I can relive this joy again and consider the co-authored works one by one: when who and what brought us together, and what was best about the co-authorship. It is not a secret that my goal is to persuade others to try this game.

Keywords: *academic performance, law enforcement professionals, co-authors, game*

***

Előhang

Írásom egyik apropóját az adta, hogy megint – ki tudja, hányadszor – össze kellett számlálgatni, mit és mennyit írtam tudományosan. Lassan már nem is éves, féléves periódusokban, hanem heti rendszerességgel kell számot adni a publikált sorokról. Sokan morgunk emiatt, persze csak halkán. Már várom az idejét annak, amikor munkaidő végén, pontban 16.00-kor egy chipkártya-leolvasó közli: nincs meg a mai penzum, menj vissza a szöveggyárba, és írd meg négy sort! Még egy Pilinszky is bajban lenne ettől az ukáztól, pedig... Külső utasításra nem lehet írni. Legalábbis úgy biztosan nem, ahogy belső indíttatásból. Talán mindez költői (írói) túlzásnak hangzik. De nem. Efelé tartunk. Pedig én nagyon szeretek írni.

De az író embernek ahelyett, hogy írná az épp aktuálisan a fantáziáját foglalkoztató újabb művét (csak ami nekem ebben a pillanatban tervbe van véve, azt is sokáig tudnám sorolni!), értékes órái, napjai telnek el azzal, hogy elszámoljon a megjelent műveivel. Az erre létrehozott bonyolult felületeken – sorolom csak azokat, amelyeket én ismerek: Magyar Tudományos Művek Tára, Doktori.hu, ResearchGate, Google Scholar – a tudományometriai adatokat rendszeresen frissíteni kell. Ezekből két kattintással – hozzáteszem: nyilvánosan, bárki által! – lehívhatók az információk.

De ez kevés. Időről időre bonyolult táblázatokba fel kell vezetni a publikációs adatokat, változó időtartamokra vetítve. Ám én nem számolni és (ön)adminisztrálni szeretek, hanem írni. Különben statisztikusnak vagy könyvelőnek mentem volna. Ez nemcsak bosszantó, több ennél: már-már megalázó, hogy számokkal bizonygassam egy hűvös Excel tábla oszlopaiban, hogy dolgozom. Hogy eleget írok. Hogy teljesítem a penzumot. Mindezt papír alapon!

Mit volt mit tenni, kitöltöttem és leadtam az ominózus táblázatot. De egy adat különösen szembeszökő volt. Eddigi publikációim 1997 óta tartó történetében összesen huszonkilenc szerzőtárral – azaz, csak hogy a szám szép kerek legyen: velem együtt harmincan – írtunk huszonkilenc közös tanulmányt. Azért nem harmincat, mert egy mű, bár már elkészült, még megjelenőben van. És ha már számmisztika, annyit még megjegyeznék, hogy idén egy híján éppen harminc éve, hogy rendészeti szakemberek közt dolgozom.

Annyi haszna volt tehát a számvetésnek, hogy a nosztalgizálás jegyében azon is elgondolkodtam, miért is jó ez a közösködés. Hátha mások, akiknek ilyesmi eddig eszükbe sem jutott, szintén kedvet kapnak hozzá. Mert a szerzőtársas játék különösen kellemes műfaj. Elhatározni, nekiveselkedni, felkérni, meggyőzni a másikat, hogy ez neki is jó lesz, aztán felosztani a munkát, egyeztetni, összeilleszteni a részeket, közös nevezőre jutni persze

hosszú és fáradtságos út. De amikor megszületik és megjelenik a közös mű, az mindig közös öröm is, és mint ilyen, épp annyiszor több, ahány szerzőtárs osztozik benne. Az áttekintés révén újraélhetem ezt az örömet, és sorra veszem, mikor kivel és mi hozott össze, és mi volt benne a legjobb.

Lehet, hogy minden kezdet nehéz, de ez nem volt az

Ha az ember bölcsész, és társadalomtudósok, különösen történészek, filozófusok, politológusok és szociológusok közé keveredik, ne csodálkozzon, ha egyszer csak elkezd érdekelné a közélet és a politika. Pontosan ez történt velem, észrevétlenül, az 1990-es években. 1989-ben kezdődött ez a folyamat, hiszen – szerencsésen vagy szerencsétlenül – ahhoz a generációhoz tartozom, amelyik a rendszerváltással lett (nemcsak papír) felnőtt. 1992-ben kezdtem el dolgozni, ekkor ismerkedtem meg a Rendőrtiszti Főiskola Társadalomtudományi Tanszékének tanáraival, aminek utólag is több szempontból nagyon örülök. Először csak a Főiskolai Figyelő című, a rendészeti felsőoktatás első tudományos folyóiratában megjelenő szövegeiket gondozván kerültem velük kapcsolatba. Ebből néhányukkal – Kozáry Andreával, Krémer Ferencsel és Valcsicsák Imrével – hamar barátság lett, majd 1996-tól kezdve napi munkakapcsolat.

Addig a Tanulmányi Osztályon dolgoztam nyelvi lektorként, illetve a Főiskolai Figyelő olvasószerkesztőjeként. Bölcsész lényem nehezen, azaz inkább sehogyan sem volt beszorítható a hivatali keretekbe, és a kötetlen alkotást igénylő és lehetővé tévő státuszom csak azért maradhatott sértetlen, mert Szakács Gábor szellemi védelmét és támogatását élveztem. Az ő távoztával egyre inkább ellehetetlenült helyzetemben jött a lehetőség: átkerülhettem a Társadalomtudományi Tanszékre főiskolai tanársegédnek, egy akkor nyugdíjba vonuló kolléganő helyére, boldogan véve át örökségét. Ő a 90-es évek elején a téma iránt lelkesen érdeklődő hallgatóknak Retorika címmel szabadon választható tantárgyat hirdetett, ezzel lefektetve a rendészeti felsőoktatásban a kommunikáció tanulmányainak alapjait. Hogy ezekben az években és később, egészen 2012-ig mi minden történt a Társadalomtudományi Tanszéken, azt már részletesen megírtam máshol²²³. Itt ebből annyi érdekes, hogy az akkori tanszékvezetővel való szakmai munka bocsátotta szárnyára a legelső fecskét, már ami a szerzőtárssal való publikálást illeti.

Bár végzettségem szerint a kommunikáció volt az „asztalom”, mégis, eleinte az etikaoktatásban volt rám szükség, ezért abba kapcsolódtam be. Többek között *Valcsicsák Imre* óráin hospitálva tettem az első bizonytalan, de élvezetes lépéseket a rendészeti etika világában, néhány leckével járva a hallgatók előtt. Szép korszak volt, minden pillanatát élveztem a rendőri szubkultúrával való ismerkedésnek.

Mindkettőnket érdekelték a nyelvi manipuláció, pontosabban a propaganda hatékonyságának titkai. Imre filozófus lévén, régóta foglalkozott a valóság-értelmezésekkel, s nem kellett sok hozzá, hogy engem is megfertőzzön. Kitűnő apropót adtak ehhez az akkori etika és az 1998-tól induló kommunikáció tanórákon vetített és elemzett olyan filmek, mint *Az igazi Mao*, a *Mátrix* vagy a Kepes András híres szociálpszichológusokkal folytatott interjúit tartalmazó *Apropó* című műsor. A diákok imádták ezeket, és mi tobzódhattunk a jobbnál jobb értelmezésekben. Nem véletlen tehát, hogy ezekből az élményekből 2003-ban

---

²²³ MOLNÁR Katalin: A társadalomtudomány(i) tanszék) két évtizede a rendészeti felsőoktatásban. In: MOLNÁR Katalin (szerk.): *Társadalom – demokrácia – szolidaritás*. Tanulmánykötet Kozáry Andrea tiszteletére. L'Harmattan Kiadó, Bp., 2013. pp. 269–275.

két közös írásmű született. Előbb egy hosszabb tanulmány²²⁴, majd egy rövidebb esszé²²⁵. Ebben az volt a fantasztikus, hogy a rangos Kritika című folyóiratban jelenhetett meg. Azt hiszem, nem számít éppen rossz kezdetnek.

Az első hallgatói szerzőtárs

Nem telt el egy év, és egy kedves tanítvány – aki ma már az egyetem Büntetőjogi Tanszékének PhD fokozatos tanársegédje –, *Amberg Erzsébet* konzulenseként az az ötletem támadt, hogy mi lenne, ha kiegészíteném színvonalas szakdolgozata szövegét. Ő örömmel fogadta a lehetőséget, nekem pedig nagy büszkeség volt, hogy egy hallgató írásának publikálásában²²⁶ segíthetek. Ez azért különösen szép emlék, mert azokban az években – éppen a Bőbéhez hasonló lelkes hallgatóknak köszönhetően – kezdett az érdeklődésem a tréning módszerrel történő tanítás felé fordulni. Ők voltak az első kísérletei alanyai ez irányú szárnypróbálgatásaimnak, és utólag is hálás vagyok nekik, amiért nemcsak jól tűrték, de kíváncsian fogadták, és ők is szeretettel emlékeznek rá a mai napig is. Néhányan – és ez nemcsak remény, hanem immár tény – viszik tovább a stafétát.

A tanszéken kívül is van élet

Ha valakit egyszer megcsap az oktatás-módszertan szele, nem menekül. Sőt, ha igazán otthonra talál ezen a területen, akkor másokat is megfertőz. 2005-ben már én csábítottam közös gondolkodásra és írásra²²⁷ egy kollégát, *Farkas Csabát*. Együtt voltunk részesei egy Siófokon rendezett egyhetes módszertani továbbképzésnek, ahol elég hamar jött a magától értetődő felismerés: az intézkedéstaktika és a kommunikáció kéz a kézben járnak. Ahol ugyanis az én „tudományom” véget ér, ott kezdődik az övé. Ha elég ügyes a legitim erőszak alkalmazására felhatalmazott rendészeti szakember, nem jut el a fizikai erőszakig, mert kommunikációval is tudja irányítani az intézkedés alá vont személyt. Így hát adta magát a téma: hogyan lehet minderre a leghatékonyabban megtanítani a rendőrtanulókat? Csabával azóta is jó szívvel gondolunk vissza a régi szép időkre, valahányszor – mióta odahagyta a tanítást, sajnos csak ritkán – a munka összesodor minket.

A főiskola falain túl – első pécsi, majd szegedi terepélményeim lenyomatai

Ugyancsak a 2004-es esztendő érlelte meg azt a tanulmányt, amely voltaképpen egy számomra akkor először föltáruló világban megtett első lépéseim „lenyomata”. 2004-ben mentem először dolgozni a Pécsi Rendőrkapitányságra. A város rendkívül agilis kapitánya, *Cserép Attila* elsőre meglátta bennem azt a lelkesítő tanárnőt, akire nyugodt szívvel bízhatta munkatársait egy, az országban a legelső között elindított kísérleti közösségi rendészeti projekt képzése során. Én pedig benne azt a rendőrzetűi típust, akit mindig is elképzelttem: európai értékrend, menedzser szemlélet, személyes példamutatás, problémaérzékenység, megoldás centrikusság, határozott, hiteles, meggyőző kommunikáció. Hosszan sorolhatnám még a jelzőket, de nem akarom Attilát zavarba hozni, bár sokan, akik ismerik, egyáltalán nem

²²⁴ MOLNÁR Katalin – VALCSICSÁK Imre: A gyűlöletbeszéd hatékonyságának „titkaiból” – Ismeret- és kommunikációelméleti aspektusok. *Magyar Rendészet*, 2003/1–2. szám. pp. 224–42.

²²⁵ MOLNÁR Katalin – VALCSICSÁK Imre: Az igazat mondás feleslegessége. *Kritika*, 2003. szeptember, pp. 24–27.

²²⁶ AMBERG Erzsébet – MOLNÁR Katalin: Személyiségfejlesztő módszerek felhasználása a kommunikációban. *Magyar Rendészet*, 2004/4. szám, pp. 133–147.

²²⁷ FARKAS Csaba – MOLNÁR Katalin: A diszkriminációmentes rendészeti intézkedés oktatás-módszertani kérdései. *Magyar Rendészet*, 2005/3. szám, pp. 113–131.

tartanak túlzónak e méltatást. Addig-addig beszélgettünk és lelkesedtünk, hogy egyszer csak azt vettük észre, hogy tea, ásványvíz és néhány szendvics kíséretében órák óta nagy bősen A mi rendőrünk című program során szerzett tapasztalatainkat gépeljük. És lassan összeáll a szöveg²²⁸, amely aztán a következő évben meg is jelent, s hivatkozzák is jó páran, hiszen az első részletező leírása volt egy akkor nálunk nagyon újnak számító közösségi rendészeti filozófiának. Elfogultan bár, de magam onnan számítom az ilyen típusú modellek magyarországi írott történetét.

2006-ban egy másik vidéki nagyváros, Szeged rendőrkapitányságának meghódítása következett. Hogy hogyan sodort oda a véletlen, azt itt nem részletezem, legyen elég annyi, hogy *Sövényházy Edit* keze volt a dologban. Edit nem sokkal találkozásunk előtt lett rendőr, odahagyva a szegedi rendészeti szakközépiskolai tanári pályáját. Pedagógusi vére aztán némi bűnüldözői gyakorlat után hamar és szinte kódolhatóan vitte őt a bűnmegelőzés felé, hogy aztán lassan, de biztosan azzá nője ki magát, aki jelenleg: a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács főosztályvezetőjévé, aki ma már az egész országban zajló rendőrségi bűnmegelőzés egyik szakmai irányítója. Megismerkedésünk egy bűnmegelőzési példatár „bérbe adott” szerkesztési munkálatai kapcsán volt szükség- és sorsszerű. Mivel mindketten szenvedélyes tanáreberek voltunk, gyorsan megtaláltuk a közös hangot. Innen mondhatni egy macskaugrás volt, hogy egy épp kapóra jövő rendőrségi tudományos pályázati kiírást meglátva egyszerre jusson eszünkbe: mi lenne, ha indulnánk. Megírtuk hát a Szegedi Rendőrkapitányság Médiatár című modell értékű kisfilmsorozatának módszertani elemzését²²⁹, ami olyan jól sikerült, hogy el is hoztuk az első díjat. Ezzel kezdetét vette egy szép korszak: 2006 és 2008 között a Belügyminisztérium, majd az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium pályázatain három ízben is indultam.

Annyira beindult ez a sikerszéria, hogy 2008-ban két pályaművet is benyújtottam. Az egyiket egyénileg (ezzel első díjat nyertem), a másikat pedig ismét Cserép Attilával (ezzel a második helyen végeztünk). Pécsi tapasztalataink alapján ebben már egy kissé általánosabb témával foglalkoztunk: a rendőrségi kommunikációval, közelebbről az akkoriban sem létező rendőrségi kommunikációs stratégiával. Pontosabban azzal, miért volna erre szükség, és hogy mi fán is terem egy stratégia. Ez a tanulmány²³⁰ 2010-ben látott napvilágot. Igen kritikus írás volt, amelynek lényegi megállapításai – teszem hozzá: sajnos – azóta is érvényesek.

Ha már stratégia...

Ha belegondolok, nem is igen írtam mást, mint kritikus sorokat. Leíróan, saját megfigyelésekkel, tapasztalatokkal alátámasztva, de sohasem állva meg csupán a helyzet ismertetésénél. Mindig példákkal illusztrálva, a problémák okát keresve, alapos elemzéssel fűszerezve és mellé mindjárt a megoldási javaslatokat is felkínálva. A jobbítás, a fejlesztés kétségbevonhatatlan szándékával. Ennek az irányzatnak mindmáig legkiemelkedőbb opusza az a legtöbbször idézett stratégiai koncepció, amelyet *Krémer Ferenc*cel, *Szakács Gáborral* és *Valsicsák Imrével* készítettünk 2010-ben. Mégpedig nem is akármilyen – országos rendőrfőkapitányi – felkérésre. A terjedelmes és ma már a mesterképzésen tananyagként használt

²²⁸ CSERÉP Attila – MOLNÁR Katalin: Egy helyi közösségi rendőrségi projekt kezdeti lépései. *Magyar Rendészet*, 2005/2. szám, pp. 99–119.

²²⁹ MOLNÁR Katalin – SÖVÉNYHÁZY Edit: „Médiakincstár kiaknázatlanul”. *Magyar Rendészet*, 2006/2. szám, pp. 171–87.

²³⁰ CSERÉP Attila – MOLNÁR Katalin: A rendőrség kommunikációs stratégiája és belső kommunikációja. *Rendészeti Szemle*, 2010/2. szám, pp. 3–41.

tanulmány²³¹ egy rangos szerzőket felsorakoztató tanulmánykötetben jelent meg. Sok írásom közül talán erre vagyok az egyik legbüszkébb. Az a stratégiai koncepció ugyanis, amelynek fájó hiányáról ezt megelőzőleg Cserép Attilával írtunk, ebben a szövegben egyértelműen benne foglaltatott. Hogy aztán néhány olvasón kívül a döntéshozók asztalára mégsem került, már igazán nem rajtunk múlott.

Külön fejezet – Feri

A fenti szerzőnégyes két tagja, Szakács Gábor és Valcsicsák Imre évekig főnökeim voltak. Gábornak a rendészeti szakma iránti érdeklődést, Imrének a rendőrképzésbe való bekapcsolódást köszönhetem. És köszönöm is. A harmadik, *Krémer Ferenc* viszont minden szerzőtársam közül azért érdemel kiemelt figyelmet, mert olyan jókat vitatkozni szakmailag senkivel a világon nem tudtam és tudok, mint vele. Az állandó közös gondolkodás és vita érlelte ki mindazokat az írásainkat, amelyeket közösen és külön-külön is elköveztünk. Ha együtt írtunk, nyilvánvalóan menet közben, ha egyedül, akkor egy-egy szöveg elkészülte után estünk neki a papírra vetett sorok szétcincálásának és összerakásának. De sohasem egymásnak. Mindig nagy kíváncsisággal, bizalommal és tisztelettel támogattuk egymást. Ezek nélkül – meggyőződésem szerint – nincs se szerzőpárosság, se elég jó közös szöveg. Ennek jegyében született 2010-ben²³² és 2011-ben²³³ két nagyon komoly képzésfejlesztési igényt kifejező tanulmányunk, amelyekben a rendőrképzés kompetencia alapokra történő átállását vágytuk és vizionáltuk.

E gondolatok kiérlelésében óriási inspirációt jelentettek az akkor még főiskolai keretek közt induló mesterképzés 2007-től zajló előkészületei. Valóban hittük, hogy az ún. Bologna-folyamat által szorgalmazott kompetenciafejlesztés a társadalomtudományi tantárgyak oktatásának megreformálásával szociálisan érzékenyebbé teheti a tiszteket. Ennek jó lehetőségét főleg a vezetőképzésben láttuk. A 2012-es évvel aztán véget ért közös munkánk, tanításunk hivatalos része, és az áhított valódi kompetencia alapú képzés azóta is várat magára. Azt csak egészen halkán jegyzem meg – jóllehet ma már a magyar rendészeti szervezeteknél papíron egészen komplex rendszere létezik és működik(?) a kompetencia alapú kiválasztásnak, képzésnek, vezetőképzésnek és továbbképzésnek –, hogy mindaz, amit e tárgyban a fenti két tanulmányunkban leírtunk és akkor újdonságnak számított, mintha meg sem történt volna. Nem ismerik. Hiába, egyedül nem megy, de még ketten se. Ha az ötletek mögött nincs intézményi támogatás – márpedig nem volt –, a gondolkodó magányos farkas marad. Ferivel azóta hivatalosan közösen nem is írtunk semmit, de a szellemi inspirációt és a lelki muníciót folyamatosan biztosítjuk egymásnak: írásaim legelső értő és kritikus olvasója ő, az övéinek pedig én.

A legfiatalabb szerzőtárs

Eddigi szerzőtársaim – Böbét és Editet leszámítva – életkorban és a pályán eltöltött időtartamban is szinte apáim, nagybátyáim, bátyáim lehettek volna. Ebből fakadóan szükségszerűen tartottam őket szakmai és emberi példaképeimnek is. Akivel 2012-ben

²³¹ KRÉMER Ferenc et al.: A rendészeti foglalkozási kultúra átalakítása – stratégiai koncepció. *Rendészeti Szemle különszám*, 2010. március, pp. 269–306.

²³² KRÉMER Ferenc – MOLNÁR Katalin: A szociális kompetenciák szerepe a mester szintű rendészeti képzésben. *Rendvédelmi Füzetek*, 2010/2. szám. pp. 21–32.

²³³ KRÉMER Ferenc – MOLNÁR Katalin: A szociális kompetenciák szerepe a rendészeti szakmai gondolkodás formálásában. In: Pécsi Határőr Közlemények XII. Szerk.: GAÁL Gyula – HAUTZINGER Zoltán. Pécs, 2011. pp. 229–241.

közösködtem, szemtelenül fiatal volt, amikor egy főiskolai jegyzetírási rohammunkában akkori tanszékvezetőm, Kozáry Andrea a szárnyaim alá terelte. *Varga Júliáról* van szó, aki végzős egyetemista lévén, akkor szedegette magáról a tojáshéjat. Nekem se kellett kétszer mondani, hogy vállaljam el az ismeretlenbe való ugrást. És szerencsére nem kellett megbánnom se. Juló témában való jártassága, frissessége, lelkesedése magával ragadott, és a leadási határidő sürgetése is megtette a hatását. Lendületes, gyors munkával a Rendőrtiszt Főiskola életének utolsó hónapjaiban egy, a mai napig jó lelkiismerettel vállalható közös jegyzetet²³⁴ adtuk ki a kezünkből, amely a szervezetek külső kommunikációjának megszervezéséről szólt.

Ami ezután jön, az már – intézményileg legalábbis – új korszak, amit úgy hívnak: Nemzeti Köszölgélati Egyetem.

És újra Pécs – Rendőrkávéházat nyitunk!

2013-ban az egész magyar biztonsági hírpiacot megmozgató tragédia történt Pécsen: megölték Bándi Kata rendőrségi pszichológust. Hogy ennek hogyan volt köze ahhoz, hogy rá egy évre Pécsen megnyitottuk az ország első – azaz hogy mindjárt négy – Rendőrkávéházat, annak keletkezéstörténetét megírtuk²³⁵ a Police Café magyarországi megszületése körül bábáskodó *Gaál Gyulával*.

Ezután akárhányszor Pécsen olyan jellegű biztonsággal kapcsolatos kérdés merült föl, amelynek megbeszéléséhez megfelelő fórumnak találták a Rendőrkávéházat, megnyitottuk újra. Gyula nem csak szervező és moderátor társ lett ebben, de a következő három évben a Police Café módszerről való elméleti megállapításaink és gyakorlati tapasztalataink folyamatos közös publikálását sem nagyon tudtuk abbahagyni. 2014-ben egy²³⁶, 2015-ben pedig két tanulmány^{237,238} készült a tárgyban. Sőt, ennek a termékeny szerzői korszaknak köszönhetem első²³⁹ és második²⁴⁰ angol nyelvű megjelenésemet is.

Egy fontos Csomó(s)-pont

2013-ban kezdték el Magyarországon kiépíteni az európai Egységes Segélyhívó Rendszer (ESR), vagy közismert nevén a 112 Hívásfogadó Központjait (HIK), illetve ekkor kezdődött a korábbi rendőrségi ügyeleti rendszer Tevékenység-irányítási Központokká (TIK) történő átalakítása is. A 112-es hívószámra befutó segélyhívásokat 2015. január 1-jétől a miskolci és a szombathelyi HIK-ekben fogadják a civil operátorok, s ők irányítják tovább az információt és ha szükséges, a bejelentőket a megfelelő beavatkozási – rendőr, mentő és tűzoltó – egységeknek. A bevezetés előtti, civileket felkészítő képzések pszichológiai és

²³⁴ MOLNÁR Katalin – VARGA Júlia: Szervezetek belső kommunikációjának megszervezése. Wekerle Sándor Alapkezelő, Bp., 2012.

²³⁵ GAÁL Gyula – MOLNÁR Katalin: Ami elromolhat, az el is romlik? A média szerepe a biztonságos, élhető közösségek formálásában. In: GAÁL Gyula – HAUTZINGER Zoltán (szerk.) Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIV., Pécs, 2013. pp. 131–140.

²³⁶ GAÁL Gyula – MOLNÁR Katalin: Másképpen a biztonságról – Police Café Pécs. *Belügyi Szemle*, 2014/11. szám. pp. 101–114.

²³⁷ GAÁL Gyula – MOLNÁR Katalin: A World Café rendészeti alkalmazásának kezdeti tapasztalatai. *Magyar Rendészet*, 2015/5. szám. pp. 11–19.

²³⁸ GAÁL Gyula – MOLNÁR Katalin: A biztonságos, élhető közösség védernyője. *Hadtudomány*, XXV. évf. 2015/Elektronikus szám. pp. 111–118.

²³⁹ GAÁL Gyula – MOLNÁR Katalin: Police Café Pécs – innovative Consultation of Police and Civilians about Security. *Policijná Teória a Prax. Ročník*, XXIII. évf. 2015/4. szám. pp. 71–78

²⁴⁰ GYULA Gaál – Katalin MOLNÁR: *JUR.A*. 23. évfolyam 2017/1. szám. pp. 58–63.

kommunikációs tematikájának kidolgozását, a tananyagírást, a képzők képzését, illetve a csoportvezetők képzését bízták *Csomós István* rendőrségi pszichológusra és rám, külön-külön. Amikor ezt megtudtam, azonnal felvettem vele a kapcsolatot, s nem kellett őt sokáig győzködni, hogy tegyük össze szaktudásunkat és rendőrképzés terén meglévő tapasztalatainkat. Fontos adalék, hogy Pista korábban évekig a miskolci rendészeti szakközépiskolában tanított, én pedig akkor már a rendőri ügyeletesek képzésében szerzett tizenöt éves gyakorlatot tudtam magam mögött.

A kapcsolatfelvételtől szép tréningélmények, majd tartósabb szakmai kapcsolat, sőt, barátság lett, mely azóta is tart, és közös munkánk már a rendészetten kívüli világra is áttevődött. A 112-es témában 2016-ban két közös publikációnk jelent meg. Az egyik egy jegyzet²⁴¹. A kézirat utolsó simításait szó szerint együtt lakva írtuk, mert közben Miskolcon már zajlott a nyolcnapos felkészítő tréning második szakasza. Intenzív és nagyon hatékony alkotó periódus volt. A másik pedig egy a Belügyi Tudományos Tanács ugyanazon évben kiírt pályázatára készített tanulmányunk²⁴². Ehhez egy nagyon vicces jelenet emléke kapcsolódik. Mikor máskor fogyjon ki a nyomtatóból a tintapatron, mint a leadási határidő előtti nap éjszakáján? A szerzőtársi összmunka igazi próbája ezúttal nemcsak a szellemi, de a fizikai ügyességre is kiterjedt: patroncsere, papíradagolás, borítékolás, postára szaladás. De az egy hónappal ezután érkező örömhír – pályaművünk első helyezést ért el – feleltette a sok izgalmat.

Azóta már a harmadik közös művünk²⁴³ is megszületett, csak a kiadása csúszik. Ez egy 2019. október 12-én a II. Kompetenciák a Sürgősségi Ellátásban – Telefonos segítségnyújtás című konferencián²⁴⁴ elhangzott közös előadásunk szerkesztett változata.

Vissza az egyetemre – Egy kis integritás

2013 más szempontból is jó évem volt. Akkor kezdődött ismerkedésem és azután még sok szakmai örömet tartogató alámerülésem az integritás csodálatos világában. Előbb egy alapos és módszertanilag is sok újdonságot tartalmazó tréneri felkészítés, majd egy nagy országos képzési turné következett. Szó szerint értendő: a négy város – Miskolc, Salgótarján, Eger és Budapest – között megtett háromezer kilométer, az összesen húsz képzési napon megfordult mintegy négyszáz résztvevő talán elég meggyőző érv, hogy elmondhassam: az akkori magyar közigazgatás integritásának feltérképezéséhez igencsak komoly adalékot kaphattam. És talán némileg a fejlesztéséhez is hozzájárultam.

Hogy a közigazgatási integritásmenedzsment terén szerzett tapasztalatok ne vesszenek kárba, akkoriban fogalmazódott meg bennem, pontosabban ért össze komolyabb koncepcióvá az az erős vágy, hogy a rendészeti szakterület integritásának fejlesztése is megérné a fáradságot. Addigra éppen húsz évvel voltunk az után, hogy a rendészeti felsőoktatásban – 1995-ben – elkezdődött az etikatanítás, amihez nekem a kezdetektől közöm volt, mintegy véletlenül. Már amennyire vannak ilyen szakmai véletlenek. Sokat

²⁴¹ CSOMÓS István – MOLNÁR Katalin: Pszichológiai és kommunikációs alapismeretek. Jegyzet a 112-es segélyhívó operátorai és szupervízori számára. Miskolci Rendészeti Szakközépiskola, Miskolc, 2013.

²⁴² CSOMÓS István – MOLNÁR Katalin: A 112-es segélyhívó magyarországi bevezetése I. Csomós Istvánnal közösen. *Belügyi Szemle*, 2016/3., pp. 95–110.

²⁴³ CSOMÓS István – MOLNÁR Katalin: A segélyhívásokat fogadó rendőrök pszichológiai és kommunikációs felkészítésének tapasztalatai. Kézirat.

²⁴⁴ A konferenciáról írott élménybeszámoló itt érhető el: <http://www.nyelviktoralas.hu/eletmento-konferencia-kompetenciak-surgossegi-ellatasban-telefonos-segitsegnyujtas/>

látván és hallván ezen a szakterületen, eddigre már komoly sürgetést éreztem, hogy végre más szintre kellene emelni az etikával való foglalkozást. 2015-ben aztán úgy adódott, hogy erről legalább beszélni is lehetett, úgy értem, nyilvánosan is.

2015. november 24-én ugyanis a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Kara és a Belügyi Tudományos Tanács A korrupció elleni küzdelem a rendészet területén címmel konferenciát rendezett. Itt kaptunk felkérést egy előadás megtartására *Gáspár Miklós* kollégámmal. A konferenciakötetbe pedig megírtuk a Korrupcióellenesség és integritás a rendészeti tisztképzésben című tanulmányunkat²⁴⁵.

Bár Mikivel ez volt az egyetlen közös alkotásunk, de az ügy szerencsére nem maradt annyiban. Igaz ugyan, hogy két évet kellett várni, amíg 2017. január 23-án és 30-án egy saját felajánlásom nyomán megtartott, kétnapos belső tréningen megkezdődhetett a kari kollégák integritásmenedzsmenttel való megismertetése. A visszhangja persze szolid maradt, de addigra már nem lehetett legalább nem elkezdni a Rendészeti etika oktatásának integritás alapokra történő áthelyezését. És lassan, fokozatosan, a mai napig is inkább csak kísérletezve haladgatunk. De legalább már van ilyen nevű tantárgy, egyelőre csak a rendészeti szervező szakirányon, viszont kétnapos és tréning jellegű. Azért csak jellegű, mert azok a 25–35 fős csoportlétszámok, amelyekkel idő- és oktatói kapacitáshiány miatt dolgoznunk kell, az érdemi szakmai műhelymunkára még mindig alkalmatlanok. De igyekezzünk a jó oldaláról nézni a dolgot: egy kis integritás is több, mint a semmi.

Tanszéki közösködés – Alkalmi szerzőhatos

Szintén 2015-öt írtunk, amikor tanszékieleg adódott lehetőség egy izgalmasnak ígérkező kutatásban részt venni. A terep elsőre igencsak nehéznek hangzik, de párunknak már ismerős volt, így hát tudtuk fogni azok kezét, akik életükben akkor lépték át először a börtönkaput. Elítéltekkel és nevelőikkel kellett ugyanis interjút készíteni. A fogva tartottak börtönévek előtti, alatti és a szabadulásuk utáni külső kapcsolatairól, a kapcsolattartás mennyiségéről, minőségéről és módjairól, lehetőségeiről beszélgettünk, illetve mindezek hatásairól a benti életükre. Kalocsán női, Balassagyarmaton férfi fogva tartottakkal, a budapesti javítóintézetben fiúkkal, a rákospalotában lányokkal találkoztunk, a Kalocsai Speciális Gyermekotthonban szintén fiúkkal. Összesen tizenöt növendék vagy fogva tartott interjúalanyunk volt. Szakemberből pedig a fenti intézményeken kívül három másik szakterületről (bíróság, szakértői bizottság, segítő programokat működtető alapítvány) összesen tizenhárom sikerült megszólítanunk.

A gyűjtőmunka – leszámítva persze a helyszíneknek és magának a témának a terheltségét – izgalmas és élvezetes volt. Ám az, ahogyan megszerveztük magunkat, a közös utazások, az interjúk során hallott és látott emberi sorsok mélységei, a szakembereknek adott ventilálási lehetőség és nem utolsósorban saját élményeink összetétele, átbeszélése mind megérte a fáradságot. Bár az interjúk elemzése, a feldolgozás és az elkészült szövegrészek összehelyezése sem volt kis munka, különösen, hogy ennyi szerző – *Hegedűs Judit, Farkas Johanna, Fekete Márta, Ivaskovics Krisztián és Sipos Szandra* – megközelítésmódját és stílusát kellett közös nevezőre hozni, szerintem nemcsak én szerettem ezt a projektet. Annak ellenére, hogy nekem ez volt az első ilyen hatszerzős tapasztalatom, azt hiszem, a

---

²⁴⁵ GÁSPÁR Miklós – MOLNÁR Katalin: Antikorrupció és integritás. In: Dargay Eszter – Juhász Lilla Mária (szerk.) Antikorrupció és közzolgálati integritás. Nemzeti Közzolgálati Egyetem, 2015. pp. 163–173.

végeredményként elkészült kutatási beszámoló²⁴⁶ miatt sem kell szégyenkeznünk. Különösen, hogy valóságos empiria áll minden egyes leírt sor mögött.

Nyelvészek (nemcsak) egymás között

Uricska Erna bölcseész, angoltanár, szaknyelvet oktat rendőröknek. 2013 óta ismerem. Ez nem sok idő, mégis összeérlelő. Nagyon szeretek vele „dolgozni”. Azért az idézőjel, mert egyáltalán nem munkának, inkább kölcsönösen inspiráló tanulásnak tekintem, valahányszor belevágunk valamibe. Ontjuk az ötleteket, és egyfolytában biztatjuk egymást – talán én őt még egy kicsivel többször – a megvalósításra is. De jól van ez így: ebben én, másban ő a jobb. Illesztgetjük össze ügyesen, amink van. Sokat nevetünk, agyalunk, váltjuk „megfelé” a világot – a miénket legalábbis biztosan. És az sokszor elég.

Két szavakkal kergetőző nyelvész, két lelkes tanárnő, ha beindul, abból mindig lesz valami. Nagyjából ugyanazt írjuk, mégis mást. Lényegében egyetlen művet, folytatásokban, ami neki az évek, nekem az évtizedek alatt a szenvedélyünk lett, szinte a részünké vált. Az ihlet belőlünk fakad, titka egyszerű: a vágy gondolkodni, kérdezni, válaszolni, megint kérdezni, elemezni, szétszedni, összerakni, megint szétszedni, és mindezt elmondani, megosztani, átadni. Hozzátenni, javasolni, jobbítani. Alkotni. Pont ezt játsszuk kedves szerzőtársammal évek óta, mióta csak rájöttünk, hogy néhány nyilvánvaló különbség ellenére sokkal több minden köt össze minket, mint ami elválaszt.

2017 nyarán, amikor megláttuk a Cepol konferenciájának felhívását, egyszerre ugyanarra gondoltunk: ez a kiírás épp nekünk szól. Bátor döntés volt a jelentkezés, mert angol nyelvű szereplést és írást kívánt, de szerencsére Erna egy pillanatig sem hagyott kétséget afelől, hogy ez nem lehet akadály. Ez nem is volt, de közbejött más. A konferencia előtti napon egy szerencsétlen esés következtében metszőfogam odalett, így Erna egyedül adta elő magát, azaz hogy magunkat. Ilyen slamasztikából kihúzni nem akárci képes a másikat. Az előadásból készült tanulmány²⁴⁷ tehát már csak ezért is emlékezetes marad. De sokkal fontosabb, hogy így elérhető egy elég részletes angol nyelvű leírása is a Police Café módszernek, amely – azóta már adatokkal alátámasztva is – bizonyítottan előreviszi a rendőrség és a közösségek közötti párbeszédet.

2019. szeptember 7-én aztán már semmi külső körülmény nem gátolta, hogy együtt lépjunk színpadra. A Sokszínű Kar Konferencián adtuk-vettük egymástól a szót, s felváltva igyekeztünk kedvet csinálni a hallgatóságnak ahhoz, hogy ők is legyenek elég bátrak kipróbálni az oktatásban a nekünk már sokszor bizonyított Café módszert. Mindketten szenvedélyesen szeretjük a csoportos partneri kommunikációnak ezt a válfaját, és ezen felbuzdulva 2017 óta az egyetemi csoportjainkban is sikerrel használjuk. Az előadásból készült tanulmányban²⁴⁸ a módszer előnyeit, a tanulókra, a tanulási folyamatra és nem utolsósorban az oktatóra gyakorolt pozitív hatásait szedtük csokorba. M(A)ester Café,

---

²⁴⁶ HEGEDŰS Judit et al.: Bűnelkövetők családi háttere. In: Földvári Mónika - Tomposné Hakkel Tünde (szerk.): Ríport a családokról: A Család-, Ifjúság- és Népesedéspolitikai Intézet kutatási eredményei 2015. Család-, Ifjúság- és Népesedéspolitikai Intézet; L'Harmattan, Bp., 2016. pp. 351–385. (Kapocs Könyvek; 15.)

²⁴⁷ MOLNÁR, Katalin – URICSKA, Erna: An Efficient Method for Improving the Dialogues between the Police and the Community. *European Law Enforcement Research Bulletin*, 4. 2018/Special Conference Edition. pp. 1–7.

²⁴⁸ MOLNÁR Katalin – URICSKA Erna: A Café módszer alkalmazásának tapasztalatai a rendészeti felsőoktatásban. *Magyar Rendészet*, 2019/4. szám. pp. 69–80.

Biztonsági Café, Café EFLE – hogy csak az eddigi kísérleteink elnevezéseit soroljam. Reméljük, még sokáig alakíthatjuk időnként kávéházzá a tantermeinket.

Pályaorientációs játszótársaim

Belényesi Emese, Budaváriné Béres Erzsébet, Pallai Éva, Strébli-Klotz Georgina – ezt a négy remek szakembert nemcsak szerzőtársként, de a szó szoros értelmében játszótársként is magam mellett tudhattam. Szórakoztató és élvezetes, de szép és komoly játék is volt ugyanis, amire mindannyian felkérést kaptunk. Az egészből Szakács Gábor csábított, aki eddig még sosem tudott olyan ügyben invitálni, amire ne mondtam volna boldogan igent. A projekt neve annyira bonyolult és hosszú, hogy inkább nem írom le. A téma, amiben 2017-ben egy országos reprezentativitással bíró kérdőíves és interjú kutatást végeztünk, a rendészeti pályaorientációs képzés volt. Az akkor húszéves ügy egy egyetemi és belügyminisztériumi konzorciumi támogatás nyomán megújulást remélhetett, és el is kezdődött a hatalmas munka.

A kutatás eredményeiből aztán előbb egy pedagógiai, majd egy szakmai módszertani képzéssorozat lett, amelynek kidolgozója és vezető trénerem lehettem. Életem egyik legszebb feladata volt, mert túl a szakmai kihíváson, a szakterület egyben szívügyem is. A rendészeti pályára készülő középiskolások megfelelő felkészítésében ugyanis olyan kincses tartalékok rejlenek, amelyeket nem kiaknázni vétek. És bár ez a hároméves projekt sok támogatást adott a pályaorientációs tanároknak, a terület a mai napig komoly problémákkal küszködik.

Aprócska furcsaságnak hat – de aki a pályázati projektelszámolásokat és a hivatalos kiadói átfutási időket ismeri, azt nem lepi meg –, hogy a pedagógiai módszertani ismereteket csokorba gyűjtő jegyzet hamarabb napvilágot látott, mint az annak elkészítéséhez adalékként szolgáló, a kutatási eredményeket összefoglaló tanulmány. A jegyzetet²⁴⁹ a fenti szerzőtársakkal írtuk, fejezetenként elosztva egymás közt azt a sok mondanivalót, amit a tanároknak szánt gyűjteményben a szerintünk elég hatékony tanulásról gondoltunk. A tanulmányt²⁵⁰ csak hárman jegyezzük, a fentiek közül Erzsikével és Ginával. Nemcsak a közös utazások és interjúk, a kérdőívek elemzése, az eredmények összegzése és a szövegek megírása volt kaland velük, de a tréningekre való felkészülés, és főleg azzal a közel négyszáz tanárral való találkozás, akiknek remélhetőleg sokat segíthettünk időnként egészen végsőnek tűnő elkeseredettségükben. A projekteknél mindig az a legnehezebb, hogy egyszer csak végük van, és azok, akiket ideig-óráig lehetőségünk van komolyabb minőségben támogatni, a projekt lezárultával ugyanúgy magukra maradnak, mint előtte. Persze, ez is jobb, mintha nem volna, de nem lehetne végre valamit kitalálni a fenntarthatóság terén is? Hátha legközelebb ez is sikerül. Addig marad a sok szép, kisebb-nagyobb körökben tovább élő személyesebb szakmai biztatás.

Tanítványokkal közös(ségi) utakon

Ennek az alfejezetnek a címe sem véletlenül az, ami. A hallgatókkal való találkozás intenzitása annál nagyobb, minél hamarabb kiderül, hogy értékrendünk, szemléletünk,

---

²⁴⁹ BELÉNYESI Emese et al.: Pedagógiai módszertani ismeretek a közszolgálati pályaorientációs képzés oktatói számára. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Bp., 2018.

²⁵⁰ BUDAVÁRINÉ BÉRES Erzsébet et al.: A rendészeti pályaorientációs képzés tapasztalatai. In: A közszolgálat emberierőforrás-gazdálkodási rendszerének fejlesztését szolgáló kutatások jelentései I. Dialóg Campus Kiadó, Bp., 2019. pp. 12–74.

alapvető szociális kompetenciáink, esetenként akár generációsan is meghatározott szocializációnk legmélyebben húzódó emlékei, élményei is nagyon közeliek. Pontosan ez a helyzet az alábbi két szerzőtársammal.

Tamási Zsolt több évtizedes rendőri múltja, nekem pedig ugyanannyi idős oktatói gyakorlatom találkozott össze a mesterképzés három szemeszteren átívelő tréningjein. Zsolt 1992-ben akkor lépett ki végzett tisztként a Rendőrtiszti Főiskola kapuján, amikor én ugyanott mint első munkahelyemre beléptem. S hogy ezt megtudjuk egymásról, ahhoz negyed század kellett. A hévízi rendőrőrs parancsnoka által írt diplomamunka konzulensként engem is továbbgondolásra ihletett, hiszen saját szakmai fejlődési utunk érdekes párhuzamba állítható a magyar rendőrség átalakulásával is.

Hogy a tanulmány²⁵¹ a rendőrség és a közösség közötti kapcsolat javítási lehetőségeiről szól, az kettőnk fent vázolt előtörténetéből és találkozásunkból nyílegyenesen következik. A diplomadolgozat egy kisebb interjú kutatás szerény eredményeit állította fókuszba, ám a tanulmányban máshová – inkább a tapasztalatok alapján megfogalmazott javaslatokra, vagyis a jövőre – helyeztük a hangsúlyt. A közösségre és annak problémáira orientált biztonságteremtés elkötelezett híveiként fáradhatatlanul hiszünk abban, hogy ennek egyik hatékony színtere a Police Café. Egyszer csak összejön Zala megyében is, és arról, mint megvalósult eseményről, majd újabb közös tanulmányban írhatunk.

Rompos Éva 1997 óta a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ (NSZKK) kábítószer-vizsgálatokkal foglalkozó igazságügyi vegyészszakértője, szakértőjelöltek mentora, regionális kábítószer-vizsgáló laboratóriumok konzulense, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskolájának hallgatója. És bár nem az én irányításommal végzi kutatását, de találkozásunk valahogyan mégis szükségszerű volt. A szimpátia azonnal megszületett, de szerzőtársként való debütálásunkig kanyargósabb út vezetett.

Az igazságügyi szakértők kommunikációs készségeinek fejlesztéséhez új megoldásokat keresve Éva 2018 májusában és októberében is közös munkára hívott. Előbb egy Szakértői Caféban moderátorként segítettem neki feltérképezni a szakértők véleményét az általa összeállított kérdések mentén. Majd egy kommunikációs készségfejlesztő képzésből kínáltam ízelítőt kollégáinak. Nagyon helyes kis munkahelyi közösségbe csöppentem.

Ezek után egy nemzetközi tudományos konferencia e-poszter szekciója, majd az ott elhangzó rövidke prezentáció publikálásának lehetősége gyorsította föl cikkünk elkészítését. Míg a Duna Palotában 2018. november 7–8-án zajló A biztonság sokszínű arca. Innováció – tudomány – információbiztonság – közszolgálat című rendezvényen Éva vállalta a szereplést, addig én művünk²⁵² szerkesztésének munkálataival bíbelődtem. Az egy év múlva esedékes megjelenésnek viszont egyformán örültünk.

Arra a kérdésre kerestük a választ, vajon merre tart az igazságügyi szakértés. Ehhez felvázoltuk a téma előzményeit, jogi háttérét, relevanciáját. Amennyire ebben a terjedelemben lehetett – körüljártuk a szakértői tevékenységhez kapcsolódó kommunikációs készségek feltérképezésének és fejlesztésének – általunk kipróbált – innovatív, kifejezetten

---

²⁵¹ MOLNÁR Katalin – TAMÁSI Zsolt: A rendőrség közösséggel való kapcsolatának javítási lehetőségei. *Belügyi Szemle*, 2019/4. szám. pp. 35–56.

²⁵² MOLNÁR Katalin – ROMPOS Éva: Innovatív módszertani lehetőség az igazságügyi (vegyész) szakértők képzésében. In: BENCSIK Balázs – SABJANICS István (szerk.) *A biztonság sokszínű arca. Innováció – tudomány – információbiztonság – közszolgálat. Dialóg Campus Kiadó, Bp., 2019. pp. 105–119.*

kollektív alkotótechnikáit, különös tekintettel a Café módszerre, annak alkalmazási lehetőségeire és korlátaira is.

Újabb hatos fogat – ezúttal egyenruhá(so)k között

Szép összejátszása volt a véletlennek, amikor 2020. június 3-án napvilágot látott egy közlemény²⁵³, amelyet a Vám- és Pénzügyőri Tanszék, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal általam régebről ismert öt kedves hivatásos kollégájával – Erdős Ákossal, Magasvári Adriennel, Pócsi Anikóval, Szabó Andreával és Vas Adriennel – alkottunk. Épp egy évvel azelőtt, 2019. június 3-án zajlott az egésznek apropót adó ún. NAV Café. Az egész rendezvény ötlete, a megvalósítás, az, hogy utána mi, témagazdák, írjuk meg közösen az élményeket – talán nem meglepő –, az én fejemből pattant ki. De hogy mindez ilyen hamar nyitott fülekre talált, az egészen megható volt. Csak köszönni tudom, hogy bevettek ebbe a jó kis csapatba. És talán ezen a ponton derül ki, mi az oka, hogy éppen ezt a szerzőtársas játékról szóló tanulmányt szántam ebbe a kötetbe.

A szerzők sokféleségéből adódó különböző szempontokat felvonultató tanulmány a NAV-nál is tapasztalható pályaorientációs nehézségekről szól. Ám nemcsak az okokat, hanem jó néhány megoldási javaslatot is felsorakoztattunk, ha nem is katonásan, de egy bizonyos szigorú logika és főleg értékrend mentén összerendezve. A szövegek összeillesztését szívesen végeztem, mert az is szép és élvezetes munka volt, nemcsak a közös szakmai kávézás.

S ha nem volna elég ennyi egybeesés, hát még fokozom. Már az előzőekben említett tanulmánynak a megjelenésekor sajtó alatt volt egy másik, a vám- és pénzügyőri szervezeti kultúra egyik fontos szimbólumáról szóló, páros szerzőségű szöveg is. Azt kedves doktoranduszommal, Suba Lászlóval követtük el. A megjelenés helye pedig a Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata gondozásában megjelenő *Közös kihívások – egykor és most* című tanulmánykötet.

Az, hogy témavezető és doktorandusza együtt gondolkodik, konzultál, nyilvánvaló. De ahhoz, hogy egyszer csak ezek alapján kipattanjon a fejükől egy közös cikk ötlete, majd gyorsan meg is írják, mégis csak több kell. Az egymásra találás optimális esetben szakmai és emberi szimpátián alapul, különben az éveken át tartó munka gyötrelmes lehet. Esetünkben Lacival ennek a veszélye nem hogy nem fenyeget, de anyanyelvünk iránti rajongásunk annyira egymásra rímel, hogy köztünk a félreértés teljességgel kizárható. Írásunk²⁵⁴ címe – *Az (egyen)ruha teszi a (szak)embert?* – is erről árulkodik. Kettőnknek az egyenruhához való viszonya gyökeresen más természetű, aminek meghatározó oka identitásunk. Hogy ehhez képest mégis hogyan lehet erről összehangoltan írni, azt ítélje meg az olvasó. Számunka nem kérdés, hogy a szervezeti kultúrának és identitásnak markáns eleme az uniformis, de benne elsősorban az embert keressük. Így kérdésünk inkább az: vajon a szervezeti kultúra alakítói tudatában vannak-e a szimbolikus kommunikáció kincsesládájában rejlő lehetőségeknek?

²⁵³ ERDŐS Ákos et al.: NAV Café – A Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának utánpótlása, felkészítésük gyakorlati kérdései. *Magyar Rendészet*, 2020/1. szám. pp. 149–177.

²⁵⁴ MOLNÁR Katalin – SUBA László: Az (egyen)ruha teszi a (szak)embert? A Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományának egyenruházati szabályozása. In: Csaba Zágon – Szabó Andrea (szerk.): *Közös kihívások – egykor és most*. A Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata, 2020., pp. 212–233. <https://doi.org/10.37372/mrtvpt.2020.1.11>

Szándékunk szerint írásunk – és majd Laci elkészült disszertációja is – ennek a tudatosságnak a növeléséhez kínál adalékokat.

Utóhatások

Ezzel az írással kettős céloom volt. Nyilván egy fajta leltárként hasznos visszatekintés lehet az elmúlt tizennyolc évre, amióta szerzőtársakkal dolgozom. Másrészt ily módon is szeretnék köszönetet mondani nekik, hogy ezeket a szellemi kalandokat végigélhettem velük, és közben rengeteget tanulhattam tőlük.

Mint a visszatekintésből kiderül, a közös publikációk megszületéséig vezető út annyiféle, ahány szerzői tinta egybefolyik. A papírra kerülő szövegek ezért is sokszínűek, érdekesek. Talán soha nem írna az ember olyasmiről, amire szerzőtársa személye, szakértelme nem inspirálná. Arról nem is beszélve, hogy szükségszerűen különböző kompetenciáik a közös munka során összeadódnak, így az adott kérdés, jelenség, probléma bemutatása is sokrétűbb lehet. Ennek pedig talán az olvasó is több hasznát veszi.

Nem beszélve – azaz hogy nagyon is beszélve – arról a sok örömről, ahogyan az ember az órákon, napokon, heteken át tartó gondolkodás és írás közben szellemileg és lelkileg is összekapcsolódik a másik emberrel. Egyetérttek Exupéry-vel: ez az igazi luxus, és örülök, hogy ennyiszor megadatott. És kell-e mondanom: már megvannak a következő – ennyit elárulhatok: nem csak papíron alkotó – „áldozatok”...

Felhasznált irodalom

- [1] AMBERG Erzsébet – MOLNÁR Katalin: Személyiségfejlesztő módszerek felhasználása a kommunikációban. *Magyar Rendészet*, 2004/4. szám, pp. 133–147.
- [2] BELÉNYESI Emese et al.: Pedagógiai módszertani ismeretek a közszolgálati pályaeorientációs képzés oktatói számára. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Bp., 2018.
- [3] BUDAVÁRINÉ BÉRES Erzsébet et al.: A rendészeti pályaeorientációs képzés tapasztalatai. In: Csóka Gabriella – Szakács Gábor (szerk.) A közszolgálat emberierőforrás-gazdálkodási rendszerének fejlesztését szolgáló kutatások jelentései I. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, Bp., 2019., pp. 12–74.
- [4] CSERÉP Attila – MOLNÁR Katalin: A rendőrség kommunikációs stratégiája és belső kommunikációja. *Rendészeti Szemle*, 2010/2. szám, pp. 3–41.
- [5] CSERÉP Attila – MOLNÁR Katalin: Egy helyi közösségi rendőrségi projekt kezdeti lépései. *Magyar Rendészet*, 2005/2. szám, pp. 99–119.
- [6] CSOMÓS István – MOLNÁR Katalin: A 112-es segélyhívó magyarországi bevezetése I. Csomós Istvánnal közösen. *Belügyi Szemle*, 2016/3. szám., pp. 95–110. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2016.3.6>
- [7] CSOMÓS István – MOLNÁR Katalin: A segélyhívásokat fogadó rendőrök pszichológiai és kommunikációs felkészítésének tapasztalatai. Kézirat.
- [8] CSOMÓS István – MOLNÁR Katalin: Pszichológiai és kommunikációs alapismeretek. Jegyzet a 112-es segélyhívó operátorai és szupervízorai számára. Miskolci Rendészeti Szakközépiskola, Miskolc, 2013.
- [9] ERDŐS Ákos et al.: NAV Café – A Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának utánpótlása, felkészítésük gyakorlati kérdései. *Magyar Rendészet*, 2020/1. szám, pp. 149–177.
- [10] FARKAS Csaba – MOLNÁR Katalin: A diszkriminációmentes rendészeti intézkedés oktatás-módszertani kérdései. *Magyar Rendészet*, 2005/3. szám. pp. 113–131.

- [11] GAÁL Gyula – MOLNÁR Katalin: Ami elromolhat, az el is romlik? A média szerepe a biztonságos, élhető közösségek formálásában. In: GAÁL Gyula és HAUTZINGER Zoltán (szerk.) Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIV., Pécs, 2013. pp. 131–140.
- [12] GAÁL, Gyula – MOLNÁR, Katalin: About the Safe Community. *JURA*. 23. évfolyam 2017/1. szám. pp. 58–63.
- [13] GÁSPÁR Miklós – MOLNÁR Katalin: Antikorrupció és integritás. In: DARGAY Eszter – JUHÁSZ Lilla Mária (szerk.) Antikorrupció és közszolgálati integritás. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2015. pp. 163–173.
- [14] HEGEDŰS Judit et al.: Bűnelkövetők családi háttere. In: Földvári Mónika, Tomposné Hakkel Tünde (szerk.): Riport a családkról: A Család-, Ifjúság- és Népesedéspolitikai Intézet kutatási eredményei 2015. Család-, Ifjúság- és Népesedéspolitikai Intézet; L'Harmattan, Bp., 2016. pp. 351–385. (Kapocs Könyvek; 15.)
- [15] KRÉMER Ferenc et al.: A rendészeti foglalkozási kultúra átalakítása – stratégiai koncepció. *Rendészeti Szemle* különszám, 2010. március, pp. 269–306.
- [16] KRÉMER Ferenc – MOLNÁR Katalin: A szociális kompetenciák szerepe a mester szintű rendészeti képzésben. *Rendvédelmi Füzetek*, 2010/2. szám. pp. 21–32.
- [17] KRÉMER Ferenc – MOLNÁR Katalin: A szociális kompetenciák szerepe a rendészeti szakmai gondolkodás formálásában. In: Pécsi Határőr Közlemények XII. Szerk.: GAÁL Gyula – HAUTZINGER Zoltán. Pécs, 2011. pp. 229–241.
- [18] MOLNÁR Katalin – ROMPOS Éva: Innovatív módszertani lehetőség az igazságügyi (vegyész) szakértők képzésében. In: BENCSIK Balázs – SABJANICS István (szerk.) A biztonság sokszínű arca. Innováció – tudomány – információbiztonság – közszolgálat. Dialóg Campus Kiadó, Bp., 2019., pp. 105–119.
- [19] MOLNÁR Katalin – SÖVÉNYHÁZY Edit: „Médiakincstár kiaknázatlanul”. *Magyar Rendészet*, 2006/2. szám, pp. 171–87.
- [20] MOLNÁR Katalin – SUBA László: Az (egyen)ruha teszi a (szak)embert? A Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományának egyenruházati szabályozása. In: CSABA Zágon – SZABÓ Andrea (szerk.): Közös kihívások – egykor és most. A Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata, Bp., 2020. pp. 212–233. <https://doi.org/10.37372/mrttvpt.2020.1.11>
- [21] MOLNÁR Katalin – TAMÁSI Zsolt: A rendőrség közösséggel való kapcsolatának javítási lehetőségei. *Belügyi Szemle*, 2019/4. szám., pp. 35–56. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2019.4.3>
- [22] MOLNÁR Katalin – VALCSICSÁK Imre: Az igazat mondás feleslegessége. *Kritika*, 2003. szeptember, pp. 24–27.
- [23] MOLNÁR Katalin – VALCSICSÁK Imre: A gyűlöletbeszéd hatékonyságának „titkaiból” – Ismeret- és kommunikációelméleti aspektusok. *Magyar Rendészet*, 2003/1–2. szám., pp. 224–42.
- [24] MOLNÁR Katalin – VARGA Júlia: Szervezetek belső kommunikációjának megszervezése. Wekerle Sándor Alapkezelő, Bp., 2012.
- [25] MOLNÁR Katalin: A társadalomtudomány(i) tanszék) két évtizede a rendészeti felsőoktatásban. In: MOLNÁR Katalin (szerk.): Társadalom – demokrácia – szolidaritás. Tanulmánykötet Kozáry Andrea tiszteletére. L'Harmattan Kiadó, Bp., 2013. pp. 269–275.
- [26] MOLNÁR, Katalin – URICSKA, Erna: An Efficient Method for Improving the Dialogues between the Police and the Community. *European Law Enforcement Research Bulletin*, 4. 2018/Special Conference Edition. pp. 1–7.

"Tehetség, szorgalom, hivatás"

Lektor

Szakács Gábor, Dr., CSc., ny. egyetemi docens
g.szakacs@online.hu